

OGÓLNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE UBEZPIECZEŃ

I. Dla Umów jednozadaniowych lub pojedynczego zlecenia w ramach Umowy wielozadaniowej, których wartość nie przekracza kwoty 1.000.000 PLN netto.

1. Wykonawca zobowiązany jest posiadać ogólne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC), którego przedmiotem jest odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w związku z wykonywaniem Umowy.
 - a. Ubezpieczenie OC będzie obejmowało zakresem ochrony co najmniej:
 - i. odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa);
 - ii. szkody rzeczowe oraz szkody osobowe;
 - iii. szkody spowodowane rażącym niedbalstwem;
 - b. Suma gwarancyjna (na jedno i wszystkie zdarzenia) w ubezpieczeniu OC powinna odpowiadać co najmniej wartości wykonywanych prac lub maksymalnego wynagrodzenia, jednak nie mniej niż 200.000 PLN.
 - c. Ubezpieczonym w ubezpieczeniu OC powinien być co najmniej Wykonawca.
 - d. Okres ubezpieczenia w ubezpieczeniu OC będzie obejmował cały okres realizacji prac.
 - e. Udziały własne/franszyzy w ubezpieczeniu OC zostaną ustanowione na poziomie zgodnym z dobrymi praktykami rynkowymi z zastrzeżeniem, iż dla szkód osobowych dopuszcza się franszyzę/udział własny nie wyższy niż 2.000 PLN.
 - f. Ochroną ubezpieczeniową w ubezpieczeniu OC objęte będą szkody osobowe oraz szkody rzeczowe powstałe w okresie ubezpieczenia, jeżeli zgłoszenie roszczenia z tego tytułu nastąpi przed upływem terminu przedawnienia.
2. W przypadku wykonywania czynności zawodowych wymagających specjalistycznych uprawnień Wykonawca zobowiązany jest posiadać obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zawodowej obejmujące swoim zakresem przedmiot prac.
3. Poza wymogami wskazanymi w ust. I pkt. 1-2 Wykonawca zobowiązany jest przestrzegać wymogów określonych w ust. IV Pozostałe wymogi dotyczące wykonywania umowy ubezpieczenia.

II. Dla Umów jednozadaniowych lub pojedynczego zlecenia w ramach Umowy wielozadaniowej o wartości od 1.000.000 PLN netto a nieprzekraczającej 5.000.000 PLN netto.

1. Wykonawca zobowiązany jest posiadać ogólne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC), którego przedmiotem jest odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w związku z wykonywaniem Umowy.
 - a. Ubezpieczenie OC będzie obejmowało zakresem ochrony co najmniej:
 - i. odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych (OC deliktowa) oraz z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa);
 - ii. szkody rzeczowe oraz szkody osobowe;
 - iii. szkody spowodowane rażącym niedbalstwem;

- iv. szkody polegające na nagłym i przypadkowym zanieczyszczeniu środowiska;
 - v. szkody spowodowane wibracją, osunięciem się ziemi, osłabieniem elementów nośnych (zakres wymagany, jeżeli Umowa przewiduje tego typu prace);
 - vi. szkody w rzeczach stanowiących przedmiot obróbki, naprawy lub innych czynności wykonywanych w ramach Umowy (zakres wymagany, jeżeli Umowa przewiduje tego typu prace);
 - vii. szkody powstałe na skutek uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia przyjętego na przechowanie, będącego w pieczy lub pod nadzorem ubezpieczonych (zakres wymagany, jeżeli Umowa przewiduje tego typu prace);
 - viii. szkody wyrządzone w związku z użytkowaniem pojazdów mechanicznych, samobieżnych maszyn budowlanych i innych pojazdów, jeżeli nie podlegają one obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, o ile takie pojazdy będą wykorzystywane w związku z realizacją Umowy;
 - ix. szkody powstałe w instalacjach i urządzeniach podziemnych (zakres wymagany, jeżeli Umowa przewiduje tego typu prace);
 - x. szkody wynikłe z wadliwego wykonania czynności, prac lub usług, spowodowane przez wypadki ubezpieczeniowe powstałe po przekazaniu odbiorcy przedmiotu tych czynności, prac lub usług;
 - xi. szkody wyrządzone przez Podwykonawców, dalszych Podwykonawców, Dostawców, Poddostawców oraz inne podmioty zaangażowane w realizację Umowy (o ile Wykonawca w związku z realizacją Umowy powierzy im część prac/usług);
- b. Suma gwarancyjna (na jedno i wszystkie zdarzenia) w ubezpieczeniu OC powinna wynosić co najmniej 50% wartości Umowy lub maksymalnego wynagrodzenia, jeżeli nie jest ono określone ryczałtowo, nie mniej niż 1.000.000 PLN.
 - c. Ubezpieczonym w ubezpieczeniu OC powinien być co najmniej Wykonawca.
 - d. Okres ubezpieczenia w ubezpieczeniu OC będzie obejmował cały okres realizacji prac.
 - e. Udziały własne/franszyzy w ubezpieczeniu OC zostaną ustanowione na poziomie nie większym niż 10.000 PLN.
 - f. Dopuszcza się stosowanie limitów odpowiedzialności poniżej wymaganej minimalnej sumy gwarancyjnej w stosunku do zakresów, o których mowa w ust. II pkt 1 lit a. powyżej z wyłączeniem wymienionych pod:
 - lit. i. - odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych (OC delikt) oraz z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontrakt),
 - lit. ii. - w zakresie szkód rzeczowych i osobowych
 - lit. iii. - szkody spowodowane rażącym niedbalstwem.
 - g. Ochroną ubezpieczeniową w ubezpieczeniu OC objęte będą szkody osobowe oraz szkody rzeczowe powstałe w okresie ubezpieczenia, jeżeli zgłoszenie roszczenia z tego tytułu nastąpi przed upływem terminu przedawnienia.
2. W przypadku, gdy w ramach Umowy wykonywane będą roboty budowlane lub/i montażowe. Wykonawca pozyska ubezpieczenie ryzyk budowy/montażu (CAR/EAR), które będzie spełniać następujące warunki:
- a. Zakres ubezpieczenia CAR/EAR będzie obejmował wszelkie szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe na skutek zdarzenia mającego charakter nagły, losowy

i niepewny, które wystąpiło nieprzewidzianie i niezależnie od woli ubezpieczonego. Ubezpieczenie będzie zawarte na bazie systemu wszystkich ryzyk (all risk), to znaczy ochroną ubezpieczeniową będą objęte wszystkie ryzyka poza tymi, które zostaną wyraźnie wyłączone. Zakres ochrony ubezpieczeniowej powinien obejmować następujące klauzule (odpowiadające standardowi monachijskiemu lub równoważne pod względem ochrony ubezpieczeniowej):

- i. klauzula 003 Konserwacja prosta – pokryte będą szkody powstałe w okresie gwarancji/rękojmi, przy wykonywaniu czynności zmierzających do spełnienia obowiązków odnoszących się do gwarancji/rękojmi, wynikających z zawartej z Zamawiającym Umowy; ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z momentem zakończenia obowiązywania klauzuli 004; okres ochrony: 12 miesięcy, chyba że w Umowie zawartej z Zamawiającym ustalono inaczej;
 - ii. klauzula 004 Konserwacja rozszerzona – pokryte będą szkody powstałe w okresie gwarancji/rękojmi przy wykonywaniu czynności zmierzających do spełnienia obowiązków odnoszących się do gwarancji/rękojmi wynikających z zawartej z Zamawiającym Umowy oraz szkody powstałe podczas okresu gwarancji/rękojmi wskutek przyczyny zaistniałej w okresie budowy/montażu, zanim został sporządzony protokół odbioru końcowego prac; okres ochrony: 24 miesiące, chyba że w Umowie zawartej z Zamawiającym ustalono inaczej;
 - iii. klauzula 013 Składowanie poza placem budowy / terenem wykonywania prac – ubezpieczone będą szkody w ubezpieczonym mieniu składowanym poza placem budowy/terenem wykonywania prac, o ile na potrzeby realizacji Umowy mienie będzie składowane poza placem budowy/terenem wykonywania prac;
 - iv. klauzula 100 Rozruch i ruch próbny – ubezpieczone będą szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek rozruchu, ruchu próbnego, ruchu regulacyjnego z włączeniem pomiarów gwarantowanych parametrów technicznych, o ile zgodnie z Umową będą przeprowadzane; okres ochrony jest uzależniony od okresu przeprowadzania rozruchu, ruchu próbnego, ruchu regulacyjnego z włączeniem pomiarów gwarantowanych parametrów technicznych wynikającego z zapisów Umowy zawartej z Zamawiającym;
 - v. klauzula 115/200 Ryzyko projektanta / producenta – ubezpieczone będą szkody spowodowane błędami w wykonawstwie, wadą odlewniczą, błędami projektowymi oraz wadliwym materiałem; do wysokości sumy ubezpieczenia;
 - vi. klauzula 116 Prace kontraktowe przejęte przez inwestora lub wprowadzone do eksploatacji – ochrona dla ubezpieczonych prac kontraktowych przejętych przez Zamawiającego lub przekazanych do eksploatacji, o ile przedmiot Umowy będzie podzielony na części/etapy/odcinki; do wysokości sumy ubezpieczenia;
 - vii. klauzula usunięcia pozostałości po szkodzie – 10% wartości szkody;
 - viii. klauzula reprezentantów – ubezpieczone będą szkody spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez osoby inne niż członkowie zarządu;
 - ix. pokryte będą koszty poniesione w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia wystąpieniu szkody lub zmniejszenia jej rozmiarów, choćby działania te były bezskuteczne;
- b. Ubezpieczonym w ubezpieczeniu CAR/EAR będą: Wykonawca, Zamawiający, Podwykonawcy oraz wszystkie inne podmioty uczestniczące w realizacji Umowy;

- c. Okres ubezpieczenia w ubezpieczeniu CAR/EAR będzie rozpoczynał się od momentu przekazania Wykonawcy placu budowy/terenu wykonywania prac lub dostaw inwestorskich (jeżeli występują), z chwilą rozpoczęcia prac lub z chwilą wyładunku mienia objętego ochroną ubezpieczeniową (w zależności od tego, która z tych sytuacji zajdzie pierwsza), do momentu sporządzenia protokołu odbioru końcowego prac, w tym okres wszelkich prób i testów (rozruchu, ruchu próbnego, ruchu regulacyjnego z włączeniem pomiarów gwarantowanych parametrów technicznych). Po wygaśnięciu podstawowego okresu ubezpieczenia rozpoczyna się okres ubezpieczenia w zakresie zgodnym z klauzulą 003 oraz klauzulą 004;
 - d. Przedmiotem ubezpieczenia w ubezpieczeniu CAR/EAR będą wszystkie roboty budowlano-montażowe realizowane w ramach ubezpieczanej Umowy, z włączeniem wszelkiego rodzaju prac przygotowawczych i pomocniczych; a także materiały, elementy, instalacje lub urządzenia użyte do wbudowania lub zamontowania;
 - e. Sumy ubezpieczenia w ubezpieczeniu CAR/EAR nie mogą być mniejsze niż:
 - i. dla robót budowlano-montażowych – całkowita wartość netto tych robót określona w Umowie;
 - ii. dla materiałów, elementów, instalacji lub urządzeń użytych do wbudowania lub zamontowania – wartość odtworzeniowa;
 - f. Udziały własne/franszyzy w ubezpieczeniu CAR/EAR, zostaną ustanowione na poziomie zgodnym z dobrymi praktykami rynkowymi;
 - g. Dopuszcza się stosowanie limitów odpowiedzialności poniżej wymaganej minimalnej sumy gwarancyjnej w zakresie niektórych rozszerzeń (poza tymi, dla których limit został określony) w wysokości wynikającej ze specyfiki robót oraz dobrych praktyk rynkowych.
3. W przypadku, gdy w ramach Umowy świadczone będą usługi polegające na wykonywaniu czynności zawodowych wymagających specjalistycznych uprawnień, wiedzy eksperckiej, wymagane jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zawodowej (OCZ) obejmujące szkody będące następstwem błędów, w szczególności błędów projektowych lub błędnie sporządzonej dokumentacji.
- a. Ubezpieczenie OCZ będzie obejmowało zakresem ochrony co najmniej:
 - i. odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe, osobowe oraz czyste straty finansowe;
 - ii. zniszczenie, uszkodzenie przedmiotu projektu, o ile usługa będzie obejmować czynności projektowe;
 - iii. szkody wynikłe z działania lub zaniechania w okresie ubezpieczenia, o ile roszczenia z tytułu tych szkód zostaną zgłoszone przed upływem terminów przedawnienia określonych powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

W przypadku wykonywania czynności zawodowych o wartości nieprzekraczającej 500.000 PLN netto, o ile Wykonawcą jest osoba fizyczna lub spółka cywilna, za spełnienie wymogów określonych w niniejszym pkt. 3 uznawane będzie przedstawienie potwierdzenia zawarcia obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej Wykonawcy obejmującego swoim zakresem przedmiot usługi.
 - b. Suma gwarancyjna (na jedno i wszystkie zdarzenia) w ubezpieczeniu OCZ powinna wynosić co najmniej 20% wartości Umowy lub maksymalnego wynagrodzenia, nie mniej niż 200.000 PLN.

- c. Ubezpieczonym w ubezpieczeniu OCZ powinien być co najmniej Wykonawca.
 - d. Okres ubezpieczenia w ubezpieczeniu OCZ będzie obejmował cały okres realizacji prac.
 - e. Udziały własne/franszyzy w ubezpieczeniu OCZ zostaną ustanowione na poziomie zgodnym z dobrymi praktykami rynkowymi.
 - f. W przypadku zatrudnienia Podwykonawców są oni zobowiązani do przedstawienia dokumentów ubezpieczeniowych na zasadach analogicznych do określonych dla Wykonawcy, o ile ubezpieczenie Wykonawcy nie obejmuje szkód wyrządzonych przez Podwykonawców.
4. Poza wymogami wskazanymi w ust. II pkt. 1-3 Wykonawca zobowiązany jest przestrzegać wymogi określone w ust. IV Pozostałe wymogi dotyczące wykonywania umowy ubezpieczenia.

III. Dla Umów jednozadaniowych lub pojedynczego zlecenia w ramach Umowy wielozadaniowej o wartości wyższej niż 5.000.000 PLN netto, wymogi ubezpieczeniowe zostaną każdorazowo indywidualnie określone w Umowie z uwzględnieniem przedmiotu, zakresu oraz wartości realizowanych prac.

W przypadku, gdy w ramach Umowy wykonywane będą roboty budowlane lub/i montażowe. Inwestor pozyska ubezpieczenie ryzyk budowy/montażu (CAR/EAR), które będzie zawarte na bazie systemu wszystkich ryzyk (all risk), to znaczy ochroną ubezpieczeniową będą objęte wszystkie ryzyka poza tymi, które zostaną wyraźnie wyłączone.

IV. Pozostałe wymogi dotyczące wykonywania umowy ubezpieczenia.

1. Potwierdzenie posiadanej ochrony ubezpieczeniowej.
 - a. Kopie wszystkich dokumentów potwierdzających podpisanie umów ubezpieczenia lub innych dokumentów potwierdzających istnienie wymaganej ochrony ubezpieczeniowej Wykonawca lub Podwykonawca dostarczy Zamawiającemu nie później niż:
 - i. w zakresie ubezpieczenia OC – przed podpisaniem umowy,
 - ii. w zakresie ubezpieczenia CAR/EAR - 14 dni przed planowanym przekazaniem Wykonawcy lub Podwykonawcy placu budowy lub terenu wykonywania prac,
 - iii. W zakresie ubezpieczenia OCZ – przed podpisaniem umowy.Dokumenty ubezpieczenia będą podlegały weryfikacji przez brokera Zamawiającego (o ile będzie on zaangażowany w proces weryfikacji).
 - b. W przypadku przedstawienia dokumentów ubezpieczenia potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia na okres krótszy niż wymagany okres ubezpieczenia Wykonawca lub Podwykonawca zobowiązany będzie do przedstawienia Zamawiającemu dokumentów ubezpieczenia potwierdzających kontynuację ochrony ubezpieczeniowej najpóźniej 7 dni roboczych przed wygaśnięciem umowy ubezpieczenia.
 - c. Wykonawca lub Podwykonawca zobowiązany jest przedłożyć Zamawiającemu kopie dowodu zapłaty składki ubezpieczeniowej lub każdej jej raty, nie później niż następnego dnia roboczego po upływie terminu zapłaty. Jeśli z przedstawionych przez Wykonawcę dokumentów ubezpieczeniowych nie wynika termin płatności i wysokość składki, Wykonawca przedstawi stosowne informacje Zamawiającemu. Jeżeli płatność danej

składki podzielona jest na raty, Wykonawca poinformuje dodatkowo o liczbie, wysokości i terminach płatności poszczególnych rat.

- d. Jeżeli w terminach określonych w pkt. 1 lit. a., b. oraz c. powyżej Wykonawca lub Podwykonawca nie dostarczy wymaganych dokumentów, Komórka merytoryczna odpowiedzialna za realizację umowy może wstrzymać prace, w szczególności odmówić wpuszczenia Wykonawcy na teren budowy lub wstrzymać płatności za kolejne etapy realizacji Umowy do czasu spełnienia przez Wykonawców wszystkich wymogów ubezpieczeniowych. Jeżeli wstrzymanie prac skutkować będzie opóźnieniem w ich wykonaniu, będzie to uznane za opóźnienie zawinione przez Wykonawcę, a wstrzymanie płatności nie będzie powodować obowiązku zapłaty odsetek za zwłokę.
2. Przestrzeganie warunków ubezpieczenia.
 - a. Wykonawca lub Podwykonawca jest zobowiązany przestrzegać warunków zawartych umów ubezpieczenia.
 - b. Zamawiający, Wykonawca i Podwykonawca stosować się będą do postanowień zawartych umów ubezpieczenia, w szczególności w zakresie wymogów zachowania bezpieczeństwa (w tym wymogów przeciwpożarowych) i obowiązków informacyjnych wobec ubezpieczyciela. W sytuacji opisanej w zdaniu poprzedzającym Wykonawca dostarczy Komórcie merytorycznej odpowiedzialnej za realizację umowy stosowne warunki ubezpieczenia. Skutki uchybienia obowiązkowi i wymaganiom przewidzianym w warunkach ubezpieczenia przez Podwykonawców obciążają Wykonawcę.
 - c. Zmiany warunków ubezpieczenia zapewnionego przez Wykonawcę lub Podwykonawcę mogą być dokonywane wyłącznie za zgodą Zamawiającego, chyba że zostały wprowadzone przez ubezpieczyciela jako ogólne zmiany warunków ubezpieczenia i jeżeli zmiana ta nie spowoduje pogorszenia warunków ochrony ubezpieczeniowej.
 3. Likwidacja szkód oraz wypłata odszkodowania.
 - a. Wykonawca jest zobowiązany do uczestniczenia w procesie likwidacji szkód, które powstały na majątku będącym przedmiotem Umowy, w szczególności poprzez wypełnianie obowiązków związanych z procesem likwidacji szkód nałożonych na ubezpieczonego stosownie do postanowień warunków ubezpieczenia, powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
 - b. W przypadku powstania szkód na istniejącym majątku Zamawiającego lub majątku, który został przekazany protokołem odbioru częściowego/końcowego prac i jest na stanie Zamawiającego, likwidacja szkody prowadzona będzie przez Zamawiającego.
 - c. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Wykonawca, Podwykonawca i Zamawiający (ubezpieczeni) udzielą sobie nawzajem pomocy w zakresie uzasadnionym rodzajem i zakresem zdarzenia ubezpieczeniowego i będą współpracować przy likwidacji szkody z ubezpieczycielem, brokerem (o ile będzie on zaangażowany w proces likwidacji szkody) lub likwidatorem szkód, tak aby ubezpieczeniowy proces likwidacji szkody przebiegał szybko i bez zakłóceń oraz by zapewnić jak najpełniejsze pokrycie przez ubezpieczyciela spowodowanej wypadkiem ubezpieczeniowym szkody poniesionej przez każdy z tych podmiotów.
 - d. W związku z procesem likwidacji szkód Wykonawca zobowiązany jest do przygotowywania i przedstawiania ubezpieczycielowi, a na wniosek Zamawiającego do jego wiadomości, wszelkich dokumentów, jakich żąda ubezpieczyciel, w tym szczegółowych kosztorysów naprawy.
 - e. Ilekroć ubezpieczyciel odmówi wypłaty, opóźni się z wypłatą lub zmniejszy wartość

- wypłacanego świadczenia ubezpieczeniowego, bez względu na przyczynę i podstawę prawną, pozostanie to bez wpływu na zobowiązanie Wykonawcy do wykonania przedmiotu Umowy zgodnie z terminami określonymi w harmonogramie realizacji Umowy i w ramach wynagrodzenia.
- f. W przypadku wystąpienia całkowitej lub częściowej szkody w mieniu objętym umową ubezpieczenia, uprawnionym do otrzymania odszkodowania wynikającego z ubezpieczenia będzie właściciel mienia, które uległo szkodzie.
4. Suma gwarancyjna/suma ubezpieczenia/limit odpowiedzialności.
- a. W każdym czasie wykonywania przedmiotu zamówienia Zamawiający może żądać od Wykonawcy lub Podwykonawcy przedłożenia pisemnej informacji ubezpieczyciela o rzeczywistej wysokości sumy gwarancyjnej/sumy ubezpieczenia/limitu odpowiedzialności.
- b. W przypadku każdorazowego zmniejszenia sumy gwarancyjnej/sumy ubezpieczenia/limitu, w tym wskutek wypłaty odszkodowania Wykonawca jest obowiązany uzupełnić sumę gwarancyjną/sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności do wysokości wymaganej przez Zamawiającego.
5. Pozostałe postanowienia.
- a. W przypadku Wykonawców działających wspólnie (konsorcjum) wszyscy członkowie konsorcjum muszą być objęci wymaganym ubezpieczeniem. Obowiązki dotyczące spełnienia wymogów ubezpieczeniowych obciążają lidera konsorcjum.
- b. Wykonawca zobowiązany jest pokryć koszty wynikające z wydłużenia okresu realizacji Umowy w porównaniu z terminami określonymi w harmonogramie realizacji Umowy, chyba że wydłużenie takie wynika z przyczyn, za które odpowiedzialność zgodnie z Umową ponosi Zamawiający.
- c. Przeniesienie przez Wykonawcę praw z umowy ubezpieczenia na osobę trzecią wymaga pisemnej zgody Zamawiającego pod rygorem nieważności.